

Resan till Linnés Hammarby och tågresa med Lennakatten 22 juli 2026

Den 22 juli 2026 genomfördes en dagsresa till Linnés Hammarby i Uppsalatrakten samt en resa med ångtåget Lennakatten mellan Bärby och Faringe.

Nio personer från SPF Seniorerna Järfälla steg på i Kallhäll en småmulen morgon kl. 08:00

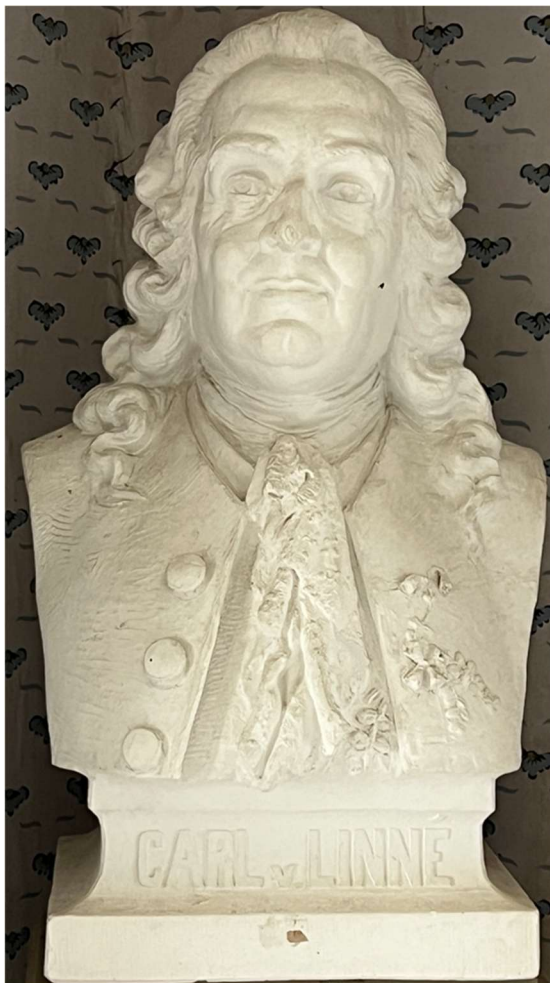


Resterande passagerare, 27 till antalet, steg på i Jakobsberg.



Vår samordnare för resan, Rose-Marie, stiger på bussen efter att ha prickat av att alla har kommit.

Färden startar och efter en knapp timme är vi framme vid resans första stopp.



Här är en byst av den vars ägor vi skall besöka.

Resan till Linnés Hammarby och tågresa med Lennakatten 22 juli 2026



Vi har kommit till Carl von Linnés Hammarby som ligger i Uppsalatrakten ca. 12 km från Uppsala station.

Bilden visar en översikt över de byggnader och andra sevärdheter som finns på området.

Carl von Linnés Hammarby är Carl von Linnés bevarade sommarresidens och lantgård strax sydost om Uppsala, idag ett kulturresevat och museum som visar både hans privatliv och hans naturvetenskapliga arbete.

Plats och bakgrund

Linnés Hammarby ligger i Danmarks-Hammarby, ungefär 13–15 km sydost om Uppsala, omgivet av ett öppet odlingslandskap. Gården nämns i skrift redan på 1300-talet som en bondby och blev senare ett frälsehemman innan den så småningom hamnade i Linnés ägo.

Linné och gården

Carl von Linné köpte Hammarby 1758, delvis för att komma bort från vad han ansåg vara osund luft och buller i Uppsala. För honom blev Hammarby den efterlängtdade privata tillflyktsorten där familjen tillbringade somrarna och där han samtidigt kunde undervisa studenter och odla fler växter än inne i stadens trädgårdar.



Här har vårt sällskap just stigit av bussen och är på väg in på området för att dels avnjuta trädgården med alla sina växter av olika slag och dels bli guidad i Linnés huvudbyggnad.



Området ligger väldigt naturskönt



Den här byggnaden ser ut att vara från samma tid som när Linné bodde på gården. Dock visade sig att den ursprungliga byggnaden revs i slutet av 1800-talet och denna byggnad uppfördes.



Inne i byggnaden kunde man titta på tavlor av en konstnär vid namn Gunnar Kaj som har snöat in på motiv som alla såg nästan likadana ut.



Runt boningshusen finns en lummig park och trädgård där många av de växter Linné själv odlade fortfarande finns representerade. På Hammarby finns idag världens största levande linneanska växtsamling, vilket gör platsen unik ur botanisk och trädgårdshistorisk synvinkel.



Man skulle passa sig för att trampa ut i grönskan för då kunde man eventuellt träffa på en huggorm som det fanns rikligt av i parken. Jag såg dock ingen under vistelsen.



Huset på bilden är huvudbyggnaden. Framför huset fanns en plantering av både blom- och örtväxter.

Man fick inte lov att plocka något från blommorna eller örterna men vissa kunde inte motstå att plocka ett eller två blad från persiljan.

När Linné tog över bestod gården av de två träbyggnader som idag utgör flyglarna, och han lät därefter uppföra den nuvarande tvåvånings huvudbyggnaden i trä som bostadshus. 1769 tillkom även ett särskilt stenhusmuseum på gården, där Linné förvarade och visade sina samlingar, vilket fortfarande finns bevarat.

Hammarby räknas som en av Sveriges mest stilriktigt bevarade 1700-talsgårdar, och en stor del av interiören har kvar inredning och föremål med direkt koppling till Linnéfamiljen. Ett välkänt drag är att Linné lät klä väggarna med botaniska växtplanscher i stället för traditionella tapeter, något som i vår tid inspirerat formgivare och mönsterdesign.



Nu var det vår tur att bli guidad runt i huset. Vi delades upp i grupper om 12 så vår guide Isabell fick dra samma sak tre gånger.

I första rummet som visades ser man en bild av Linnés far till vänster och Carls bror Samuel till höger.

Carl von Linné växte upp i en småländsk prästfamilj i Stenbrohults socken, med en far som var djupt trädgårdsintresserad präst och en mor från en etablerad prästsläkt, och han hade flera syskon som alla gick vidare till relativt framträdande roller i lokalsamhället.

Föräldrarna

Hans far hette Nils Linnæus (1674–1748), son till en småländsk bonde som själv blev präst och slutligen kyrkoherde i Stenbrohult. Nils hade ett starkt intresse för odling och trädgård, vilket satte tydliga spår i familjens hem och blev en viktig bakgrund till Carls eget botaniska intresse.

Modern hette Christina Broderonia (1688–1733) och kom ur en prästsläkt där fadern, liksom svärsonen Nils, var kyrkoherde i Stenbrohult. Genom henne knöts Linné in i ett nätverk av prästerliga släkter i Småland, något som gav familjen social status och en bildningsinriktad miljö.

Uppväxtmiljön i Småland

Carl föddes 1707 i Råshult i Stenbrohults socken, i det skogiga gränslandet kring Älmhult, där fadern tjänstgjorde som präst. Barndomen präglades av den lilla prästgårdens trädgård och omgivande natur; familjen hade en välskött trädgård där pojken tidigt började intressera sig för växter.

Småländskt prästgårdsliv innebar både enkla materiella villkor och relativt hög bildningsnivå, med böcker, bibelstudier och akademiska kontakter. Det var i detta gränsland mellan bondesamhälle och lärdomskultur som Linnés iakttagelseförmåga och naturintresse formades.



På väg till nästa rum som skulle förevisas passerade vi köket i huset.



Här visas lite olika artefakter från Linnés tid. Bl.a. ser man den rock som Linné var klädd i samt typiska kvinnokläder. På hyllan längst bak syns tidstypiska skor. I högra nederkanten syns ett täcke man hade i sängen och ovanför finns tygstycken som hade varit tyg till en stol eller dylikt men som av någon anledning tagits bort. Dock var man vid denna tid noga med att försöka återanvända sakerna till vad det kunde passa t.ex. tyg till en kudde eller något.



I detta rum fanns även ett vitrinskåp med porslin från Kina. Kinesiskt porslin var redan på denna tid att betrakta som något väldigt fint och speciellt. Det var sannolikt en statuspryl att visa att man var välbärgad. Många av dessa kinesiska sakerna togs hem av Linnés lärjungar som han skickade ut i världen för att studera djur- och växtriket i andra delar av världen. Linné hade gett studenterna instruktioner på hur porslinet skulle dekoreras. Linnéablomman finns på flera av föremålen.



Nu har vi kommit upp på övervåningen och befinner oss i Linnés hustrus privata mottagningsrum. Tavlan till höger i bilden är hustrun som hette Sara Lisa. Huset byggde Linné mycket för att försäkra att både han själv och hustrun skulle ha någonstans att bo när hans förordnande som professor vid Uppsala Universitet upphörde. Till professuren hörde nämligen en tjänstebostad i Uppsala.

Efter Linnés död 1778 bodde hans änka Sara Lisa permanent på Hammarby fram till sin död 1806, och gården stannade i familjens ägo ända till 1879 då staten köpte egendomen. Idag ägs den av staten, förvaltas av Uppsala universitet, och ingår tillsammans med Botaniska trädgården och Linnéträdgården i de så kallade linneanska trädgårdarna.



Sara Lisas sovrum. Man hade var sitt sovrum på den tiden. Antar att Linné fick besöka rummet efter inbjudan eftersom makarna fick totalt 7 barn varav fem överlevde till vuxen ålder.



Detta är Linnés arbetsrum i huset. Skrivbordet syns inte på bilden men står till vänster.



Linnés sovrum. Sängen står till höger men syns inte i bilden. Det intressanta är tapeterna på väggarna som föreställer olika typer av växter.



Efter guidning och rundtur på ägorna var det dags för lunch som serverades i Hammarbys Café. Naturligtvis fick vi lax men denna gång var det rökt lax med potatis och grönsaker.

Vår eminente chaufför Håkan syns till vänster i bilden. Håkan körde oss även den gång vi skulle till Gävle och kolla på Järnvägs- och fängelsemuseet. Håkan är en mycket vänlig och trevlig man som gärna får köra oss fler gånger.



Några som låter sig väl smaka av maten.



Efter lunchen embarkerades bussen som körde oss till Bärby järnvägsstation där vi skulle kliva på ett ångdrivet tåg som skulle ta oss till Faringe som låg ca 30 km österut.

Stationshuset i Bärby är uppfört efter samma grundritningar som flera andra mindre stationer längs Länna–Norrtälje/SLJ–SRJ-systemet, bland annat Faringe, Almunge, Knutby, Syninge och Finsta. Denna typ representerar en typisk mindre landsortsstation från 1880-talet, ofta i trä med väntsal, tjänstebostad och expedition samlade i en och samma byggnad.



Väntrasalen på Bärby station. En väldigt liten väntrasal men den hade den typiska luckan där man köpte sin biljett. Tre resväskor från svunnen tid fanns också till beskådan.



Efter en del väntan var tåget på ingång till stationen.

Är ni intresserade att se en liten film när tåget anländer så prova att klicka på länken nedan. Skulle detta inte fungera kopiera länken och klistra in i en webbläsare.

<https://youtube.com/shorts/O3BnnMAIIW0>



Påstigning i tredjeklassvagnarna.



Det fanns bara täckta tredjeklassvagnar på detta tåg plus en s.k. sommarvagn d.v.s. en öppen vagn.



Tågmästaren övervakar påstigningen så att allt går rätt och säkert tillväga.



Denna vagn hade faktiskt stoppade säten annars var det mest träbänkar. Två av våra trogna resenärer på SPF-resor sitter till vänster i andra raden.



Här en av vagnarna med bara träsäten. Tur att resan inte varade i timmar för då hade man nog fått mer än träsmak i ändan. Själv har jag faktisk i början av 80-talet åkt från Stockholm till Malmö i en vagn som hade träbänkar. Inte någon kul resa som tog sju timmar på den tiden.



I Marielund stannade tåget ca en kvart för det var dags för påfyllning av vatten till loket så att tillräckligt med ånga skall kunna produceras resten av resan.



Om inte annat kanske ni känner igen den typiska vattenkranen som fanns förr och som man ibland ser i amerikanska westernfilmer där tåg förekommer.

Vi ni se en film som visar lite mer av loket hur eldning går till och när vattnen fylls på så klicka på länken nedan. Skulle detta inte fungera så kopiera länken och klistra in den i en webbläsare.

<https://youtu.be/fo5Yc3gXIMM>



Vattentanken fanns i den s.k. tendern där även kolet förvarades, Vattentanken rymmer 5 m³. Jag var lite förvånad att tanken satt där den satt men personalen upplyste mig att vattnet pumpades framåt från tanken till loket panna.

Vi ni se en film som visar avslutningen av vattenpåfyllningen samt när loket tuffar iväg så klicka på länken nedan. Skulle detta inte fungera så kopiera länken och klistra in den i en webbläsare.

https://youtu.be/1chH-IUE_oY



I Marielund stod ett annat tågsätt inne på spåret som drogs av ett diesellok.



Vårt lok stod och frustade och pustade i väntan på att få mer vatten.



Här syns den s.k. sommarvagnen lite närmare. Vagnen var en gammal godsvagn som byggts om till sommarvagn. Soliga dagar är det säkert härligt att sitta där men solen lös mest med sin frånvaro på vår resa.



Vår tredjeklassvagn på Marielunds station.



Efter vattenpåfyllning fortsatte färden och ett av stoppen på resan var Lännaholm.



Stationen efter Lännaholm var Almunge. Nu hade vi inte långt kvar till Faringe.



Nu är vi framme på slutstationen Faringe. Här blev det som på tunnel- och pendeltågen i Stockholm. "Slutstation. Avstigning för samtliga passagerare".



På Faringe station stod en rälsbuss från tidigt 1950-tal och väntade på avgång till Uppsala.



Dessa rälsbussar är välbekanta för många och även undertecknad som dels åkt mellan Malmö och Falsterbo och dels mellan Kristianstad och Karlskrona. Som grabb tyckte man det var extra kul att sitta i den del som hade instrumenten där man bl.a. kunde se tågets hastighet. Då lekte man tågförare.



Här en rälsbuss som tydligen bara skall gå till Marielund.



Det börjar bli dags att ta farväl av vårt tåg vi åkte med.



Detta är loket som drog oss från Bärby till Faringe. Loket heter Thor.

Thor är lok nummer 5, byggt 1909 vid Vagn- & Maskinfabriken i Falun för Byvalla–Långshyttans Järnväg (BLJ) och är ett 891 mm smalspårigt tenderånglok. Det är åttakopplat (axelföljd 1D-2), väger drygt 40 ton i drift och är utrustat med typisk svensk turbinrökgasrenare samt luftbroms som tillkom när loket kom till ULJ.

Efter att ha tagits ur reguljär tjänst 1964 ställdes Thor upp vid Långshyttans station, för att 1974 säljas till museiföreningen för Stockholm–Roslagens Järnvägar och därefter sättas i trafik på Uppsala–Lenna-banan. Thor är idag ett av de mest aktivt använda ångloken på Lennakatten och räknas som ett av de flitigast körda museiångloken i Sverige.

Sträckan Uppsala–Faringe är en bevarad del av det tidigare omfattande smalspårnätet Stockholm–Roslagens Järnvägar (SRJ), med spårvidden 891 mm (3 svenska fot). Den cirka 33 km långa museilinjen går från Uppsala Östra genom åkerlandskap, skog och mindre orter till Faringe, där lokstall, vändskiva och uppställningsspår finns.

Thor används på olika tåg under sommarsäsongen och vid evenemang som "Lennakattens dag", och filmer visar loket i trafik på flera platser längs linjen, bland annat vid Marielund och vid plankorsningar nära Faringe. Vatten tas normalt vid Marielund, ungefär mitt på banan, medan kolning sker i Faringe.



Sista stoppet på vår resdag var Thun's affär i Faringe. Tydligen ett eldorado för de som gillar att handla kläder. Inget eldorado för dem som inte tycker det är kul att ströva runt i en affär som till 95% bestod av kläder och skor.

Efter en och en halv timme på Thun's var det dags för hemfärd med vår buss. Regnet öste ner på hemfärden men det gjorde inget för vi satt inne i en buss. Vi ankom till Kallhäll ca kl. 17 d.v.s. enligt tidtabell.

Om ni är riktiga tågnördar och vill veta mer om Lennakattens museiförening har Wikipedia mycket att berätta. Kolla på denna länk;

https://sv.wikipedia.org/wiki/Upsala%E2%80%93Lenna_Jernv%C3%A4g#Trafikplatser

Tack för denna gång.

Bilder: Sten Pernemark

Text: AI och Sten Pernemark

Senast uppdaterad 2026-07-23